

sentligt, og det har dog ganske særlig Betydning. Thi Spørgsmaalet om, hvorvidt man kan gaa med til et Dyrtidstillæg, vil blandt andet bero paa, hvorvidt de, der skulle betale, have Raad til at bære Udgifterne derved. Midt i Halvfjerdserne var man selvfølgelig mere tilbøjelig dertil, da Salgsværdien af Landmandens Produkter var langt højere end i Øjeblikket. Jeg gentager: Man har ikke Lov til at sige, at der i Almindelighed er Dyrtid i vort Land, og hvad den højtærede Minister bemærkede derom, forekommer mig at være ganske uholdbart. Hvoraf den højtærede Minister vil slutte med Sikkerhed, at Kulpriserne paa ingen Maade kunne naa tilbage til deres tidligere lave Prisniveau, ved jeg virkelig ikke. Jeg tillod mig for nogle Maanedere siden at spaa, at Priserne paa Kul meget hurtigt vilde gaa ned. Min Spaadom har vist sig rigtig. Vi have i Kjøbenhavns Kommune taget Hensyn til saadanne Forudansæelser og staaet os vel derved. Jeg ved ikke, hvorpaa den højtærede Minister begrunder sin Tvivl i saa Henseende. Naar han taler om Arbejdslønnens Stigning, er det jo ganske urimeligt. De engelske Kularbejderes højere Løn skriver sig fra en Periode, som ligger langt forud for den nuværende Prisstigning i Kul, og staaer ikke i nogen som helst Forbindelse dermed. Det vilde dog fremdeles være at nære en ganske urimelig Mistillid til de tekniske Fremskridt, vi kunne vente i det tyvende Aarhundrede, naar vi ikke skulde tro, at endog en betydelig Forhøjelse af Arbejdslønnen mod den nuværende skulde kunne opvejes ved tekniske maskinelle Fremskridt. For Huslejens Vedkommende forholder det sig paa en noget anden Maade; der kan den ærede Minister have nogen Ret i, at Arbejdslønnens Stigning har øvet sin Virkning; men Forholdene ere dog alligevel langt mere komplicerede, end den ærede Minister synes at tro. Jeg tænker mig nemlig, at Forholdet er det, at den stigende Arbejdsløn i Bygningsfaget har medført, at der er noget mindre Lyst til at bygge Huse, og derfor er Udbuddet af Lejligheder blevet noget mindre i Forhold til Efterspørgselen, og som Følge deraf er der kommen en Prisstigning i Huslejen. Men Forholdet er altsaa ingenlunde saa direkte, som den ærede Minister synes at mene. Den højtærede Minister overser imidlertid ganske, hvad Hovedsagen er til Stigningen i Huslejen. Det er Byggespekulationen, Byggesvindelen, der har fundet Sted i Kjøbenhavn og de større Byer i de sidste Aar;

i denne Svindel i Grundpriserne og ikke i Arbejdslønnens Stigning maa Hovedaarsagen søges til, at Huslejen er steget stærkt. Men angaaende dette Huslejespørgsmaal vil jeg mene, at det kan ikke modvirkes ved højere Lønninger. Skal det afhjælpes, kan det derimod ske ved at opføre Arbejderboliger for Statens Funktionærer. Det forekommer mig, at Staten der har en meget stor Opgave, som ikke har været uomtalt i Jernbanekommissionen, hvor man just har skænket det Spørgsmaal ikke ringe Opmærksomhed, om det ikke var muligt, at Statsbanerne kunde yde Tjenesteboliger i langt større Omfang for sit Personale end hidtil. Denne Vej vil være den rette, derimod ikke Lønningsforbedringer efter en lidet overvejlet Plan. Nej, naar ogsaa vi — det store Flertal inden for Venstre-Reformpartiet — mener, at der kan være god Grund til, for saa vidt Statsmidlerne tillade det, at forbedre Lønningerne for en stor Del af Statens Funktionærer, saa er det, fordi Livsvilkkaarene vare undergaaede en berettiget Stigning, og fordi vi overhovedet ønske bedre Livsvilkkaar for mange af Statens Funktionærer, og der har Underofficererne ganske de samme Krav som Postfunktionærerne og Statsbanefunktionærerne, de samme Krav som Underofficererne og Postfunktionærerne, men der er særlig Grund til at drage Statsbanens Funktionærer frem, fordi de uden deres egen Skyld ere blevne holdte hen og have haft Grund til at tro, at Jernbanekommissionen vilde have afsluttet sine Forhandlinger tidligere, og at de havde Grund til at vente og indrette deres Økonomi efter, at der snart vilde indtræde en Forbedring af deres Kaar. Derfor mener jeg, som andre ærede Talere, at der er god Grund til at tage Spørgsmaalet op. Skal det underkastes Behandling i Udvalget, er der Grund til at ønske, at Behandlingen bliver saa kort og velvillig som mulig. Men dette vil jeg dog tilføje for ikke at vække Misforstaaelse, at det kan være, at det, der kommer ud af denne Udvalgsbehandling, kan blive en hel Del mindre, end hvad den ærede Regering har bragt i Forslag. Thi Folketingets Flertal vil ganske sikkert ikke desavouere den Jernbanekommission, som er Udtryk for Rigsdagens Anskuelse om disse Spørgsmaal eller lægge Hindringer i Vejen for en virkelig gennemgribende rationel Reform af Lønningsforholdene, ved, som dette Forslag, paa en Gang at paatage sig en Udgift til irrationelle Formaal paa 650,000 Kr. Jeg antager, — uden at være bemyndiget til at udtale